ކުރުވާހަކަ

ޝުކުރު ނުލިބޭނެ ރިޔާ

އަބްދުﷲ ސާދިގު

(224 ވަނަ އަހަރާ ގުޅޭ)
އޭގެ ފުރިން އަހަރެމެންގެ ގުޅުމާ އުޅުމާ ބޭއްލި
އެންމެންނަންމެ ސިއްރު ކޮންފަދައެއް.
ބޭރުފުރުން ދެ ހަމަތަކުން ގެންނެވެ.
އެތެރުފުރުން ދެ ލިމަތަކުން ގެންނެވެ.

ޗާރިގެން އައިދުވަހަކީ، ރަތީގެ
މުބާރަކަށް ކާރިން ގެންދަނެ ޗެހުރުން
ދުވަހެވެ. ގޭތެރޭގައި އެއްކައްޗެކަންފަރުގެ
އަތުން ކުއްޗެއް ނަލަ ހައްދަވާއެވެ. ފަރި
ބަލަހައްޓެވެ. އެކުދިންގެ ދަފަތުރުތަކެވެ.
އަރިއަރި ލަމީންނެވެ. އެތުލު ޗޮފަތް
ނަލަހައްދަވެގެން ގެންދާތުން ގެއަކަށްފެސް
ވަކާއެއް ލިބޭރި ތޮއްޗެތެވެ! ބައްއްކުރިން
ތިބި، އިންޖީނާރީ އަތުރުނުނުން ސާމި
އަޅުވާލައްވެ. އަތުއްބަޔަ ކުރިން ކުރުރުދުން
ލަގްވާލައްވެ. ސަލާމް އަޅުވާލައިގެ
ނަނުބަރު ގެދުވެކެވެ. ވަރަށް ރީތިކޮޅެވެ.
އަރަނަނަން އެދުވަހު ގުރުބިރި އެންމެ ފެނުނަ
ހިސާބުވަގެވެ. ކުރިމަތީން ބަލުންނެވެ.
ފުރަގަހުން ބަލުންނެވެ. އަރިއަރިމަތީން
ބަލުންނެވެ. ގަހަން ގުޑަވަރުކަން

ޗަކާލާވައިގުނި ހަތްކަލަގެ ގެރުލުކެވެ! ލި،
ހަތް ގެރުލުގައި ގުނަނަވިރު، އިނާގެ
ދުންކަން ވަލިން ބަޔަން ހާލަފެއެވެ.

އެކުދިން ބޭރަން ހިނގައްޗޭއެވެ.
ހިވަނި، ރަމީގެ މުބާރަކަން އިންސާފު
ކުރުވާމަނަން ގެންދިޔަޔި ގެންނެވެ. އެއި
އަހަރެމެންނަން ފެންނަ ހިސާބައް ތުންނެވެ.

އެނާ ދިޔުމާއެކު ހިމަން އެރިއެވެ.
ސަލާމާ ވަނައަކަން ހާމިއްޗެއްޔާ،
އެނާ އަހަރެންނަން ގެއްލުނިއެވެ. އާ،
ރަމީކަލުގެ ފައިދާ ދުން އެއްނާނި އެގެން
ލިޔަކެވެ. އަހަރެން ވަރުގެ ހިކަލްއަމަކަން
އާނި ސާބަކަން ނުދުވާނެއެވެ.
އެގެންނަލަވެސް އަރިމީކާލި ފުރިހަމަކަލުގެ
ވިރި ހާރިއަރި އަހަރެންގެ ލިފުކަކެވެ. އެގެން
ލިޔަކަން އެނާ ލިބެނަކަ ނުދާނަލެވެ.
އަހަރެން ފުރާނައިގެ ކާވަން އެކަލާ
ވަސާއްކަމް ކުރާނަލެވެ. ލި ހިތާޖުމައް
ކުރަލުން ދާއިރު އަހަރެންގެ ލިބޭރަހުއް
އަހަރެންގެ ހިމަކަން ނުވެއްދެއްވެ.
ނަސީބު ދާލި ވަރަން

ހަނގަވެރިވެ. ސަލްމާ ވަނީ ހަރަކާތް

ނުހޯދުނެވެ. އެކޮޓަރި ކަންތިރިމާ، އަހަރެންގެ

ދެއާގެ ސަލްމާބުނަކަށް ހަދިނެވެ. ގެއަށް

އައިމާ އަހަރެން އެވާހަކަ ބުނީމެވެ. ސަލްމާ

ހިމަނަށް ވެއްޖެ ދެއްކެވުމަށް އަހަރެންގެ

ގެއިގައި ހޭދަ ކުރެއްވީމުއެވެ. އެއީ ބުނެދޭށެވެ.

ވަނަހަކަށް އެއީހަމަ ޖާނުވެސް ހަދިއެރުވާށް

ދިބެހިގެވެ. ކަލާ ހަނގަނޑުވެސް ހާދަހާވެ؟

އަހަރެން ބުނީމެވެ. އެހަމަކަ ލާރިން

އަހަންނަށް ސަލްމާއާ ނުދިބުނީއެވެ.

ހަނގަވެއް ނުވިއްޔާ ކާރުން ހާދަހާވެ؟

އަންނަދުވަހު ގެނދުނެވެ. ސަލްމާގެ

ނިމުނުމަހާ ނަސީރު ސަލްމާއާއެކު

ގޮވައި ޖެއްސަވިއްޔެވެ. ސަލްމާ ދިއުމުން

ނަސީރު ބުނެއްލިއެވެ. ސަލްމާއާއެކު ގެނައި

ކަންތައް ނިމުނީއެވެ. ދެން ހަދާނީ ހިހިނއް

ހާއްޔެވެ؟ ހަހަނާ ދާނދީ ނުނުން ހާއްޔެވެ؟

"އަލުގަނޑަކު ދެދުވަ ބޭބެ އައިމާ."

ސަލްމާ އިސްތިޢުފާދިނުމާ ނަންގަވާލެވެ.

"އާނ، އެންމެ ހަނގަވެ." ނަސީރު

ސަލްމާއާ ދިމާއަށް ބަލައިލަމުން

ކުރިއަށްގޮސް ބުނެލިއެވެ.

މިރޭ ގޮސްބުން ނަސީރުގެ އެންމެން

ޖަރާފާން އެކަހަލަގައި ބައިވެރިވުމަށްއެވެ.

"ސަލްމާ މިޔަގައި ބެހެއްޓިއްޖާ

ކޮއްކޮ ވާނީ؟" އާދާ ގުޅުވާލަފާލި

ދެކެފާއަށް ބުނެލިއެވެ. "މިހާރުވެސް

މިއަދާވެސް ހަނދާ ހަދުވާގެ މަސައްކަތްގައި

ބައިވެރިވާނެ ކުއްޖަކު ބުނެލީ ގެން."

އެއް ހަފާއަކު އާދާގެ ވަރަކަށް

ނިކަމެތިވެއްޖެއެވެ.

"ތިޔަގައި އަހަރެން ދަންނަ ކުޅުނަ

ބިޖަލީ؟" ސަލްމާއާ ދިމާއަށް ބައްލަވާ

ފާއްވާގައި ބުނެލިއެވެ. "ސަލްމާ

ގެބެލިއްޔާ ދިޔަކަށް ދެވާން. އަހަންނަކަށް

ސަލްމާއަށް ދިޔަކަށް މަޖުބޫރު ކުރާކަށް

ނުކުރާނަން."

"އަލުގަނޑު މިޔަގައި މަރަށް ހުންނަ

ރަށްތަ." ނަސީރުގެ ވާހަކަ ހަނދަވަރަށް

ނުނިވުނުސް ޖަވާބުދިނުމެވެ. "ބޭބެ

ގެބެލިއްޔާ އަލުގަނޑު ހުރިހާ ނަމަވެސް." އާނާ

ނަސީރާ ދިމާއަށް އަދާހުގެ ގޮތަކަށް

ބަލާލިއެވެ.

"އެހެންވިއްޔާ ބޭބެ އަންނަންދޫން

ދިޔަނު މިޔަގައި މަޖިބުރުވާނީދޯ!" މަރިޔަމަން

އަވަސް އަވަހަށް ބުނެލިއެވެ.

"ޖައްބަ." ސަލްމާ ޖަވާބު ދިނެވެ.

ސަލްމާ ގޭގެ މަސައްކަތްގައި

ހަނދަވަރަށް ބައިވެރިވެއްޖެއެވެ. ހަމަކު

ކޮރުވެ، ހެދިކާ ހެދުމުގެ މަސައްކަތްގައި

އުޅެއެވެ. އެއަށްފަހު، ހެނދުނު ސަލްމާގެ

މަސައްކަތެވެ. އާދާފަހުން ގޮތުދުރު

ކުއްކުރުގެ މަސައްކަތެވެ. މިކަންކަމުގެ

އިތުރަށް ކުދި ކުދިމާއި، އެއްކޮޅު ދޮވުމުގެ

މަސައްކަތްވެސް ކުރެއެވެ.

އަހަރެން މަސައްކަތްކުރާ ދިމާރަށް

ދަނީ ސަލްމާ ސައި ހަދައިދިނުމާ ސައި

ބޮއިގެންނެވެ. ގޮތުދުރު ކާން އާދައިގެންސް

ތަންކޮޅު ޖަހުންނެވެ. ނަވަގެންސް

އެގޮތަށް ސަލްމާ އިންތިޒާރު ކުރައްވެ.

އެކަމަކު ސަލާމަތާއި ކަމި ހަމަޖެހުނީ، އައީ
މިހުންނަށްވުރެ މިއާދަކަށް އައީ ހަމަކަމިކާން
ގިނަ އަދުރަތަކާއި ކޮންއެއް ނުހަނު އެވެ.
އެމިހުންނަށްވުރެ ކޮންގޮތަށް އެއްގޮތް
އެނގޭނީތާއެވެ!

އެއްރައަށް އެވަރަށް ޖެހިލުނީގައި
އަހަރެމެން ތިބީމެވެ. ގޭގެ އެންމެން ވަރަށް
އަވަހަށް ނިދައިލީއެވެ. މިހާރު ހިތަށް
ބިރުގަތުމުން އޭރު ސަބަބެއް ނުވެއެވެ.

އަހަރެން ހިތަން އެނިގެއެވެ. މިހާރު
މިއަދު، އެންމެ ރަނގަޅު ވަގުތު ދިޔައީއެވެ.
ހިތް އުމީދުތައް ބަނޑުން ކޮންމެހެން ގޮސްފައެވެ.

"ބޭބެ އަހަރާ، ބޭބެ ގޮތް މިގޮތުގައި
ހުންނަ ފަހަރަ ބުނެވެސް، އަހަރެމެން
ދެމިހުންގެ ފަހަރަކުން ދަރުމަނިއްވިން؟" ބާރު
އަޑާވަރުގަ ނަހަރުގެ ކުރު އަވަސް ދުވި
ކަހަލައެވެ. "މިހާރު މިނިވަން
ވެއްޖެއެއްނު؟" އަހަރެން ސުވާލު
ކޮށްލީމެވެ.

"ބުނެވާނަން." އެކަމަ ޖެހުނު ދޯނި
ފެނުނެވެ. "އެކަލަނު، ބޭބެއަކު ފާޅުގެ
މިހާރު. މިފަހަރަ ދަރުކާއިރަން ހާލު
ކޮންވަރަކުން އެކި ފެނަން ވެދާނެ."
ކޮންބަޔަކު ޖެހުނު ފަހަރަ ނިސްމާލީއެވެ.

"ކިހާ ދިރުބެނި؟" ގެއްލުނު ކަރުވަ
ކަހަލަ ގޮތަކުން އަހަންނަށް އަނގައިދިނެވެ.

"މިބެނި، އެފަހަރަ ދަރުކާއިރަން
އަހަރެމެންނަށް މިހެން އުދުމުގެ ވަގުތުތަށް
ނުލިބުން އެއްކިބައިގައި އެއްވާ އަހަރެން
މިހުނީގެ ފަށް ނުބަހަށްޖެހެން ފަހަރަ،

އެނގިއްޖެތަ؟"

"ސަލާމާ! ކޮންތާ ގޮތްއިވިހަށް
އަހަރެން އެކަނި ކޮންތާކައި ނުދާނީ، އިނގޭ!
އަހަރެން ގޮސްފިނަމަ، މަހަފިލުން، އެކަލާ
ސަލާމާ ދުރަށްއެއް ނުވޭތަ؟" ދިދުރައިން
އަހަންނަން ބުނެދެވުނެވެ.

"އަހަރެން ކިތައްމަހައިފަށް
ދުރަށް،" ސަލާމާ ފެންކަލި ފެރާވައި
ބުނެދިނެވެ. "މިހާރު އަހަރެންފަށް
ށާޖޭދާ ވަކިވާ ހިތެއް ނުވޭ.
އިސްކޫލުން ސިއްހަތުފަށް މިޖެހުމުން
ނުރައްކަ ގުޅު. އަހަރެމެން ގުޅުމަށްދުރު
ވަކިން ބޭހެން އަހަރެން ކުރަރިތާ ކަމުން
ނުވެ." ކޮބާ ހިތްޖެހޭ އަހަރެންނަން
ސަތުކަން ދިނުމުގެ ގޮތުން ބުނެދިއެވެ.

"ކަމަ ތުމުއްތަ! ހަދު އަގުތުވީ"
ހިތް، ހިތި އުދުއްސާއިގަތް ހަނުނެވެ.
ދޮން ފަހަރަ ނުދޮއެއް ވަރަން
ގިނައިރު ހޯދައިލީއެވެ.

ނިދަނުގޮސް އަހަރެން އެނދުގައި
އެންމެއަށްދެއިހެވެ. ހިމާލަން އަނގަނި
އަހަރެމެންގެ އުމުރަ މަހުރީއެވެ. ލޮބުގެ
ހަޔާތް ގާއިމް ބިނާކުރުމަށް ގޮތެވެ. އެގޮތައި
އުމުރު ކަރުގެ ބަޔާތި ދުވަރުކަށް ނުނިމޭ
ގޮތަށް ދިހައްދައްކާ ގޮތެވެ. އަހަރެންގެ
މިޒާކަން ސަލާމާ، ވާދުވަކަށްވެސް ފަހަރަ
އުމުރުގެ ދުވަހަކު ގޮތަ ޖެހިލުމަތް؟
އަހަރެން ދުނިޔޭނަން ގުޅިއްޖެގަކަ،
މިއަށްވެސް ފަހަރަ އުމުރުގެ ބާޅެއް ދުނިޔޭގެ
ތެރެ އުފާން ބާއްވާ!

މިހުރު ސަލްމާ އަހަރެންގެ އެއްކޮޅި ދޮވެދެއްވޭ. ހެދުން އިސްތިރި ކޮށްދެއްވޭ. އާނދު ތަންމަތި އަޅައިދީ އުޅެއްވޭ. ކޮޓަރި ކުނި ކަހައިދެއްވޭ. އެއްކޮޅި ތަށިތިބު ކޮށްދެއްވޭ. މިވެ ތަކެއިން ގިނަ ކަންތަކެކޭ، އެކަން މިހުންނަން ނޫނީ ކުރެވޭނުންދާ ކަންތައްތަކެވޭ. އަހަރެން ހުންނަނީ، އުފަލުން ފޮހެލައްވޭ. މިއީ މިބާވަތުގެ އުފަލެއް އަހަރެންނަށް އިހުސާސް ކުރެވުނު ފުރި ފުރަތަމަ ފަހަރަށެވެ.

އަހަރެމެންނަށް މިހެން ހީވީ ދުވަހަކު ނުވެވުނެވެ. ސަލްމާގެ ބޭބޭ މާލެ އަތުވެއްޖެއްވޭ.

އަހަރެންނަން އުފާވެރިކަމަން ދެކުނުއިރު، ވަރަށް ފުއްކާރި ހިތުން ބާރަކަމަކާއި ނަސީބާ ބޭބޭއާ ދުލުދު ދިކެވުން ދާއްވޭ. އެހިސާބުން އަހަރެންގެ ބޮޑުގައި ހިއްސާވެއިރިއްވޭ. އެމީހުންގެ ދުނު ހުރިގޮތް އެއި، އުފާވެރި ހިތްހަމަޖެހޭ ފާހަގައެއް ކަމަކަށް އަހަރެންނަކަށް ނުފެނުނެވޭ.

ބިލާސް ހަމަ އަހަރެން ހިތާ ގޮތަށްވޭ.

އަނެއް ދުވަހު، ސަލްމާ ގެންގޮސްގެން އެހާ ބޭބޭ ވަރަށް ގިނައިރު ވަންދެން ވަރަށް ދިގުކޮށް ވާހަކަ ދެއްކިއްވޭ. އެންމެފަހުން ސަލްމާ އަހަރެންނާ ބައްދަލުވިއިރު، ހިނި ރޮވިފައްވޭ. އެތަން ފެނިފައި އަހަރެންނަށްވެސް ރޮވިއްޖެއްވޭ.

އެއާ ބުނެޖެވޭ. ބޭބޭ ފުރަތަމަ ހިކުރި ހަސްޕިޓަލުން ނޭނި އެގޭއި ބަހައްޓަވަން ހިންގުމީ ކަމަކަށްވޭ. ހަމަވެސް ހަސްޕިޓަލުގެ ވާހަކަ އެހެން މިސްރާބަކަށް ބަދަލުވުމުން ބޭބޭ ގޮތަން އައި އަމަނަތު ތެދުވެއްޖެ ނުނުވޭ. ބޭބޭ ބުނީ، ހަސްޕިޓަލުން ބޭނުން ފިލާއްވާނަމަ، ސަލްމާ މިގޮތައި ބޭއްޖެދިޔުން ކަމަކަށްވޭ. ހަމަވެސް މިހާރު އަހަރެންނަން ވާހަކަ މިއަދުވީ އެހެން ގޮތަކަށް. އެހެންމީމާ، ސަލްމާ ބަނަރަން ގެންދިއުން ނުނުގޮތް އަހަރެންނަކަށް ނުވޭ. އަދި އިތުބާރުން ބޭބޭ ބުނެޖެވޭ. ކުރިބު ނުޖެހޭ ބާޙާ ނުދޭނި ކިހިނެއް ކެއްރެވޭ؟ ސަޖިދާސާ، މިހާރު މިއަށް ނުނުވޭ. ގެއެއް ދޮރާއް ނުކުތެވޭ. އެނާ ސަލްމާ މާލެގައި ގެންގޮސް ކިހިނެއް ހެއްދެވޭ؟ ނުފެނިއަސް ހިތް އެންނަނީ، އަޅާ އާސްމާނުގައްވޭ. މާދަމާ ފުރަން ބައްދަލު ވާނެވޭ.

އެކާ އަހަރެމެން ބައްދަލުވެ ވަރަށް ހިތާމަ ކުރިވެވޭ. ސަލްމާ ފުރައިގެން ދިއުމުން އަހަރެންނަން ގެއްލުނީ، ހަމައެކަނި އެކަނިއެއް ނުނުވޭ. އަދި ކިއްހެއްޔެވޭ؟ އަހަރެންނަން އެގެއްލުނީ، އަހަރެންގެ ހިތުހަމަ ޖެހުމެވޭ. ހިރިހަމަ އުފާވެރިކަމެވޭ. ދުނިޔެ އުޅުމުގެ އެއްމިތުރެވޭ. ތެދުކަމެވޭ. ގޮތިގެދުރު ނުތުމާ، ފައިސާ ނުތުމާ މިއި، ފަރިތު ކަލުގެ އެންމެ ފާޅު އަޙާމަތެވޭ. ފަރިތުންނަން ދޮޅި، ދުރަށާއި ނަކަމިއާބިއްވޭ. ހިތުމަތުއާއި ތުރައިވޭ.

(ނިމުނީ)